

Sortsvalg i vinterraps

Vælg altid vinterrapssorter med et stort og stabilt udbytte gennem flere års forsøg. Vær opmærksom på de skærpede krav vedrørende glucosinolatindholdet fra høst 2013, samt forskelle i pakningsstørrelse og de bejdsemidler, der anvendes.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Valg af vinterrapssorter

Sorter, der har givet et stort og stabilt udbytte gennem flere års forsøg, bør altid foretrækkes, når der skal vælges vinterrapssort. Har du store arealer med vinterraps, kan du med fordel sprede risikoen på flere sorter.

Vælg altid vinterrapssorter med:

- et stort og stabilt udbytte af frø af standardkvalitet gennem flere års forsøg,
- en god vinterfasthed,
- en passende højde ved høst,
- en god modstand over for sygdomme,
- et lavt indhold af glucosinolater og erucasyre.

Bemærk, at kravet vedrørende indholdet af glucosinolater skærpes til høst 2013, som det er omtalt nedenfor. Se mere om vinterrapssorterne på www.sortinfo.dk.

Markedsførte sorter

Vinterraps markedsføres i forskellige pakningsstørrelser. Tabel 1 viser, hvilke pakningsstørrelser på udsæd af vinterraps, der bliver udbudt til høst 2013. Af tabellen fremgår det også, hvilken type bejdsemiddel de fleste af sorterne leveres med. TMTD står for svampemidlet Thiram, mens de øvrige midler er skadedyrsbejdser dog indeholder Cruiser OSR også svampemiddel.

Tabel 1. Pakningsstørrelser og bejdning på udsæd af vinterraps.

Sort	Pakningsstørrelse			Sortstype	Bejdning	Glucosinolat-indhol, mikro-mol pr. g frø*)
	10 kg	1.500.000 frø	2.000.000 frø			
Alabaster		X		Hybrid	Elado + TMTD	13
Alessio		X		Hybrid	Cruiser OSR	
Anterra		X		Hybrid	Cruiser OSR eller Elado	
Artoga		X		Hybrid	Cruiser OSR	
DK Explicit		X		Hybrid	Ikke afklaret	
DK Expower		X		Hybrid	Cruiser OSR	10
DK Extrovert		X		Hybrid	Cruiser OSR	13
Ecco		X		Hybrid	Elado + TMTD	9
Ladoga			X	Linie	Cruiser OSR	
Mescal		X		Hybrid	Cruiser OSR	15
Noblesse		X		Linie	Cruiser OSR	
PR46W21			X	Hybrid	Ikke afklaret	7
Primus		X		Hybrid	Cruiser OSR	11
PX104			X	Dværghybrid	Ikke afklaret	13
Sensation		X		Hybrid	Cruiser OSR	12
Sesame		X		Linie	Cruiser OSR	11
Sherpa		X		Hybrid	Elado + TMTD	10
SY Carlo		X		Hybrid	Cruiser OSR	9
Thorin		X		Dværghybrid	Cruiser OSR	12
Troubadour		X		Hybrid	Cruiser OSR	12
Visby		X		Hybrid	Elado + TMTD	
Vision	X			Population	Cruiser OSR	8

*) Kilde: Beskrivende Sortsliste, Landbrugsplanter.

Bejdsemidler

Bejdsemidlerne beskytter rapsen mod skadedyrsangreb, indtil et til to løvblade er udviklede. Ved anvendelse af ubejdet rapsudsæd er det således nødvendigt straks fra fremspiring at holde grundigt øje med evt. angreb af rapsjordløpper, så sprøjtning med et pyrethroid kan udføres ved behov.

Rapsfrø, som bejdes i Danmark, er som regel bejdet med 7,5 ml/kg Cruiser OSR eller evt. Modesto FS 480. Importeret rapsfrø er bejdet med flere forskellige bejdsemidler, men Chinook FS 200, Elado og Cruiser OSR er nogle af de mest anvendte. Modesto og Elado indeholder de samme aktivstoffer, men i dobbelt dosis i Elado. Noget af det importerede udsæd er bejdet med en højere dosis af Cruiser OSR end de 7,5 ml/kg. Ingen af bejdsemidlerne virker tilstrækkeligt mod rapsjordløppers larver, men de virker mod bladnav indtil et til to løvblade er udviklede. I tyske forsøg har Elado virket lidt længere end Chinook, dog uden at der er tale om en tilstrækkelig effekt mod larver.

Af de nævnte bejdsemidler har kun Cruiser OSR effekt mod kålskimmel. Kålskimmel er på landsplan et mindre problem, men især i sent såede marker kan kålskimmel i visse efterår hæmme væksten. Elado og Chinook bejdset frø fra udlandet sælges også med en tillægsbejdse med enten svampemidlet Thiram (TMTD) eller dimethomorph, hvor kun dimethomorph har effekt mod kålskimmel.

Glucosinolater

Fra høst 2013 ændres kravene til glucosinolatindholdet i raps. Fra det tidspunkt er grænsen for indholdet af glucosinolater i raps 18 mikromol pr. gram, mod tidligere 25 mikromol pr. gram.

Derfor skal du som landmand være opmærksom på, at et indhold over 18 mikromol pr. gram, formentlig kan betyde et fradrag i pris, og dermed en ringere afregning til dig som landmand.

Alle sorterne i tabel 1 ovenfor angives at have et lavt indhold af glucosinolater, og de af sorterne, der er optaget på sortlisten i Danmark, har alle haft et glucosinolatindhold på under 18 mikromol pr. gram i værdiafprøvningen, som det fremgår af kolonnen yderst til højre i tabellen.

For sorten Excalibur, der ellers har været en stabil og højtydende sort igennem flere års forsøg, er der derimod eksempler på et glucosinolatindhold på over 18 mikromol pr. gram, senest i sortsforsøgene i 2010, hvor der blev målt et indhold på 21 mikromol pr. gram. Hvis du har overgemt udsæd af Excalibur, som du ønsker at så, skal du således være opmærksom på, at du risikerer fradrag i din afregning. Afregningen forventes at ske på basis af en analyse af glucosinolatindholdet i den leverede vare. Det er derfor meget vigtigt, at du er opmærksom på afregningsvilkårene for denne parameter, inden du leverer raps af sorten Excalibur i høst 2013.

By Rich Haddock